

نیازمند کار تئوریک درجهت تکامل جنبش هستیم

کیوان خسروی

بسیاری نمی خواهند سخنی از انقلاب و یا درباره انقلاب بشنوند. لینین بدنیال انگلس به سه شکل مبارزه طبقاتی پرولتاپیا پاپشاری می کند. او درکنار مبارزه سیاسی و اقتصادی به اهمیت تئوریکی که به موفقیت آمیز بودن دوشکل نخستین آن وابسته است، تاکید می کند. انگلس می گوید که جنبش کارگری باید طبق برنامه در همه سه خطوط آن، هماهنگ و مرتبط با هم؛ در تئوریکی سیاسی و به لحاظ عملی – اقتصادی مبارزه کند. اما هم آهنگی سه شکل مبارزه طبقاتی نه در وضع متواالی و هم نه در تابعیت و حرکت زنجیره ای و نه در ترتیب آن عبارت است. یعنی پشت سرهم و یا یکی پس از دیگری. پیوند درونی واقعی آنها منطق ساختمان سازمان های انقلابی را هم در برنامه و هم در مناسبات تاکتیکی بوجود می آورد و وحدت انقلابی تئوری و عمل را تامین می کند.

تاکید بر ضرورت و اهمیت کار تئوریک بدان معنی نیست که این مسئله در مقام اول دربرابر عمل قراردارد. این بدان معنی نیست که دومی موکول به پایان اولی میشود. چنین تقسیم بندی خصیصه خاص سوسیالیسم اوتوپیک و یا آن سوسیالیست هایی است که از اطلاع دقیقی درباره اسلوب در علم اجتماعی برخوردار نیستند و ماتریالیسم را فرانگرفته اند.

می توان گفت که شرایط کار تئوریک و عمل انقلابی بایکدیگر در هم می آمیزند و خود را دریک کار آنچنان که بطور دقیق کارل لیپکنخت سوسیال دمکرات آلمانی توصیف می کند «آموختن، تبلیغ کردن و سازماندهی» نشان می دهد.

در میان نیروهای خارج کشور کم نیستند سازمان ها و گروه هایی که دیدی محدود در مسائل تئوریکی، سیاسی و سازمانی دارند و در خرده کاری ها، پراکندگی ها و در تصادفی بودن ائتلاف ها، بسیار می برند. گروه ها و سازمان هایی که با هرگونه حرکت گام به گام مخالفت می ورزند و در همان حال از حالت انقلابی بودن فاصله می گیرند، غافل از آنکه تبلیغات آتشین این گروه ها و سازمان ها در میان جنبش خودانگیخته توده ها بازتاب نمی یابد و مورد پشتیبانی نیز قرار نمی گیرد.

چون این نیروهای به اصطلاح «پیشاپاهنگ» درگذشته، خود در عدم کارآیی تئوریکی درمانده اند و هیچ گونه کمکی با سازکردن نعمه های گوناگون به تئوری های انحرافی در حال رایج در داخل کشور در محافل روشنفکری و یا در محافل دانشجویی نمی رسانند، که خود روزی بدان گرفتار بودند. با «لولوی مارکسیسم» به تنگ نظری ها در جنبش پاری می رسانند و با تکرار و تقلید اصل واقعه تاریخی که خود روزی تراژیک بود، به کمدی مسخره از کار درآمدن آن تلاش می ورزند.

این بی توجهی و سهل انگاری برخی نیروهای سیاسی جدی نسبت به جریان انحرافی در داخل، عدم اعتماد به تئوری انقلابی را باعث می شود که با تجربه و آزمون جنبش های انقلابی جهان عجین است.

با تولید این گونه کژاندیشی ها نباید از این سؤال آنها متعجب بود که چرا جنبش از پایین برنامی خیزد؟ زیرا ریشه های جنبش که بنیان آنرا تشکیل می دهد در عمق کندوکاو نمی شود.

باید این هنر را آموخت و توانایی آن را داشت که با شرایط تغییر یابنده دمساز شد و سازمان و یا گروه خود را نباید به حساب مبارزات خیابانی بنیاد نهاد و تبلیغات علیه دشمن را تنها بر پایه مبارزه روزمره استوار کرد. از میراث انقلابی انقلابیون گذشته که جمع بندی تجربه تاریخی احزاب طبقه کارگر و نیروهای انقلابی پیش رو است غفلت نکنیم.

بی تردید آزمون های بسیار دشوار در پیش روست. باید بتوان در جایگاه پیشاہنگ انقلابی با تئوری و عمل درست دربرابر ارتقای و ضد انقلاب سر بلند و پیروز درآمد. ضد انقلاب آنجاست که اکنون حکومت آنجاست.

درک ساده انگارانه انقلابی گری خرد بورژوازی خطر مهلکی برای جنبش است که جنبش تلوان آن را درگذشته پرداخت کرده است.

نه تاریخ مسیر همواری را طی می کند و نه انقلاب. هم اراده گرایی ذهنی گرایانه وهم برخورد عینی گرایانه به مسئله انقلاب و روند آن زیان بار خواهد بود و به بی تحرکی سیاسی منجر خواهد شد. نباید به این شبهه دچار شد که چون قوانین عینی به سود ما عمل می کند، پس پیروزی از آن ما است.

تئوری انقلابی سودمندی خود را در روندهای عینی تکامل اجتماعی هنگامی بازتاب می دهد که با گرایشات اساسی تکامل تاریخی همسویی داشته باشد. عدم برخورد خلاق به تئوری منجر به بن بست عقیدتی خواهد شد.

راه توده ۱۵۷، ۱۱، ۲۰۰۷

